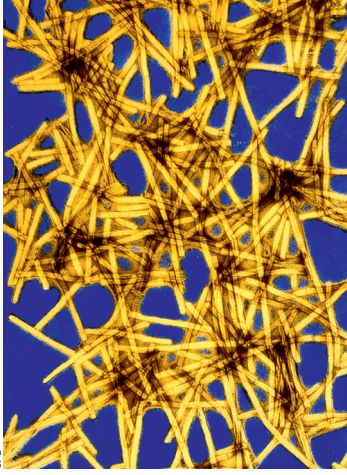

Ayrıntılar

ozlem.ikinci@tubitak.gov.tr

Virüsler

! Virüs, Latince zehir ve yapışkan sıvı anlamına geliyor.

! Bazı bilim insanlarına göre virüsler canlı değildir, hücreleri yoktur, besinleri enerjiye çeviremezler, canlı bir konakçı hücre olmadan sadece etkisiz bir kimyasal paketi gibidirler.

! Tüm bunlara rağmen virüsler için "cansız" da denilemiyor. Çünkü genleri var, çoğalabiliyorlar ve doğal seçim yoluyla evrimleştikleri iddia ediliyor.

! Aslında bu konuyu bilim insanları 1892'den beri, yani Rus mikrobiyolog Dmitry Ivanovsky'nin tütün bitkisindeki bir enfeksiyonun bir bakteriden daha küçük "bir şey" yoluyla yayıldığını söylediğinden beri tartışıyor. O "şey" artık tütün mozaik virüsü olarak adlandırılıyor.

! Tütün mozaik virüsünü iğnemi kristal proteinler halinde saflaştırması Amerikalı biyokimyacı Wendell Stanley'e 1946 yılında tıp alanında değil ama kimya alanında Nobel Ödülü'nü getirdi.

! 1992'de İngiltere'deki zatürre salgınının sebebinin, bir su soğutma kulesindeki amipin içine gizlenmiş yeni bir virüs türü olduğu tespit edildi. Bu yeni tür o kadar büyüktü ve yapısı o kadar karmaşıktı ki

başlangıçta bakteri olduğu düşünülürdü. Daha sonraları bakteriye benzeyen bu olağanüstü virüs Mimivirüs olarak adlandırıldı.

! Mimivirüsün genom dizilimini Fransız biyolog Didier Raoult yaptı. Mimivirüs 900'den fazla genle, bilinen diğer virüslerin ve pek çok büyük bakterinin taşıdığından daha fazla gen içeriyor.

! Mimivirüsün yakından akrabası olan ve Mimivirüsten daha büyük olan Mamavirüs de Paris'teki bir su soğutma kulesindeki bir amip içinde keşfedildi.

! Ayrıca Mamavirüse yapışık, çok daha küçük bir virüs daha tespit edildi. Bu küçük virüse, dünyanın ilk yapay uydusunun da ismi olan ve Rusçada "uydu" anlamına gelen "Sputnik" ismi verildi.

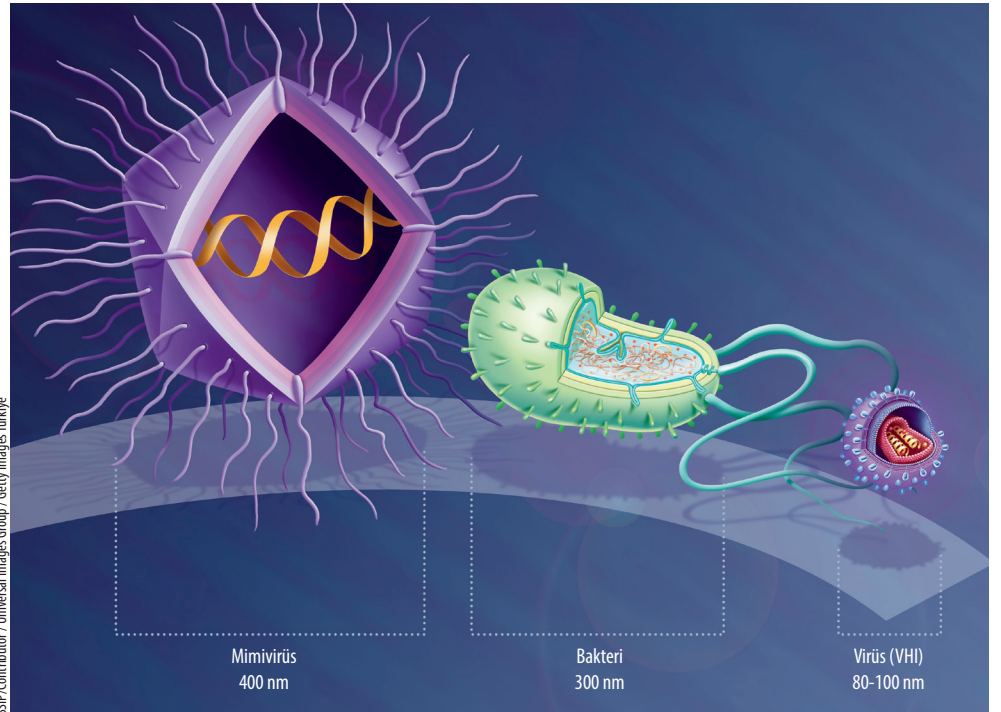
! Bu gelişmelerden sonra amiplerin yeni virüsleri aramak ve keşfetmek için çok uygun yerler olduğu düşünölmeye başlandı.

! Virüslerin hayvanları, bitkileri, mantarları, protozoaları, arkeaları ve bakterileri enfekte ettiği biliniyor.

Asıl ilginç olan bazı virüslerin diğer virüsleri enfekte edebilmesi, örneğin Mamavirüsü enfekte eden Sputnik gibi.

! Tüm insanların DNA'larının yarısının, aslında atalarının yumurta ve sperm hücrelerini enfekte eden ve bu hücrelere yerleşen virüslerin genetik materyallerinden geldiği düşünölmüyor. Bu hücrelere yerleşen virüslerin çoğunun nesli tükenmiş. 2005 yılında Fransız araştırmacılar nesli tükenmiş bu virüslerden birini yeniden ortaya çıkarmak için ilgili makamlardan izin istemiş. Bazı bilim insanları bu girişime itiraz etse de Araştırma Bakanlığı bu projeyi onaylamış. Ancak Phoenix adı verilen virüs üzerinde çalışmalar yapılsa da herhangi bir sonuç elde edilememiş.

! Öte yandan genomumuzdaki diğer virüs kalıntılarının, otoimmün hastalıkların ve bazı kanser türlerinin gelişmesinde rolü olduğu düşünölmüyor.

BSIP Contributor / Universal Images Group / Getty Images Türkiye